

Nyheter från Radiomuseet

Nr 87, 1 April 2016

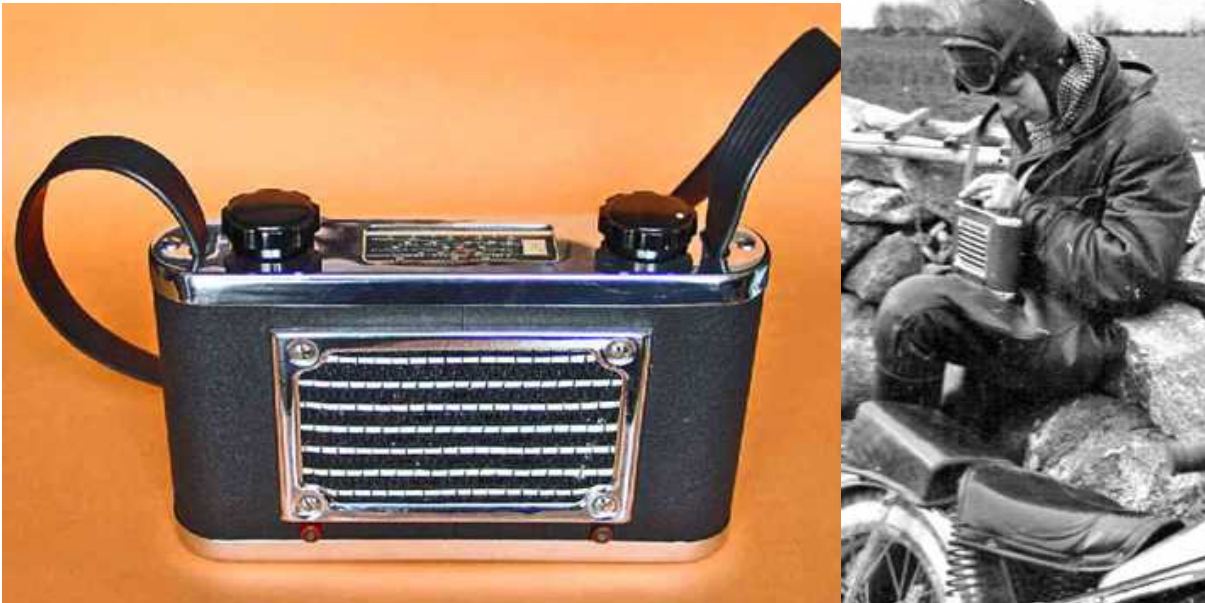

Älvsborgsbron mot centrum

Mäktiga kranar pryder nordens största hamn

Så såg den ut!

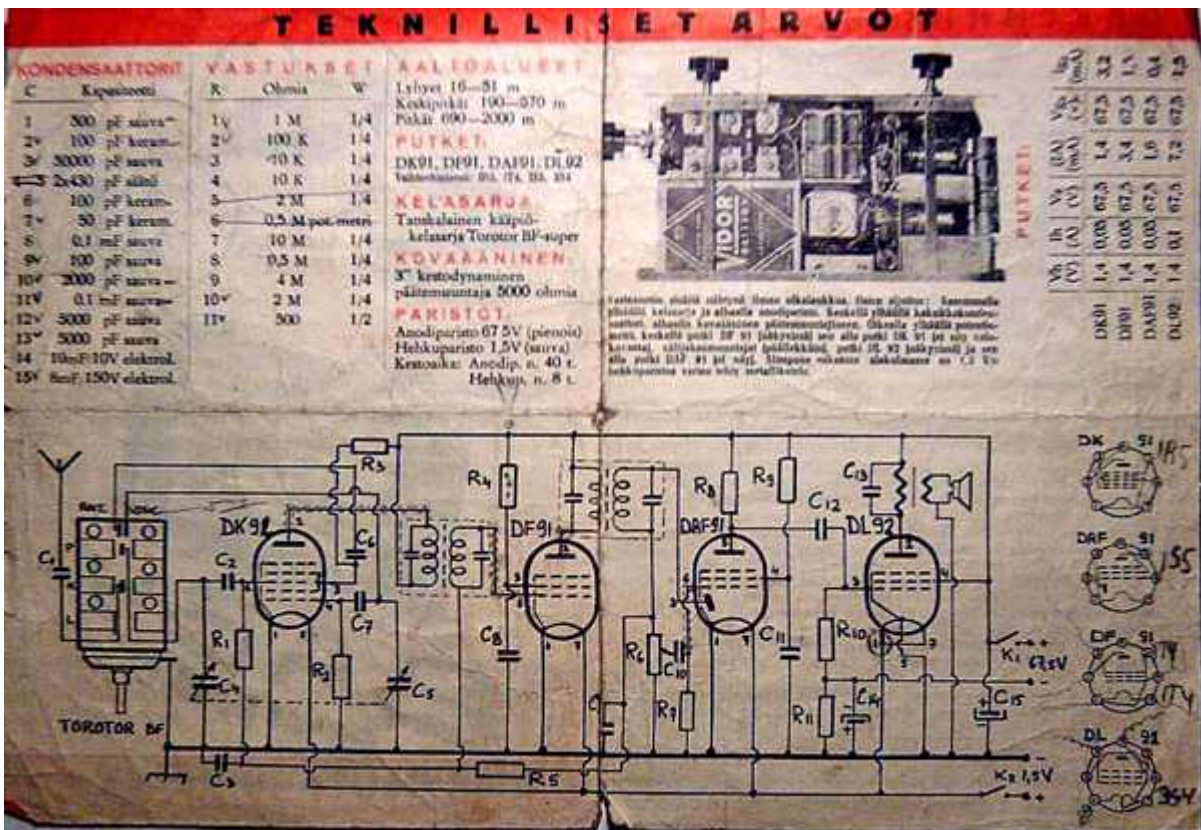

Radioidler: Radiomuseum.org

I numer 86 av Nyheter från Radiomuseet visade Thomas Weilenmann från Göteborg upp sin radio och vi undrade vad det var för fabrikat på den. Det kom omgående in ett tips från Kari Syrjänen på Kuvola Radiomuseum om att detta kunde vara en radio som i Finland såldes under namnet Baby Super. Vi fick även ett annat tips från Åbo om att det kunde vara en radio som hette Personal 126 tillverkad av Romac Radio Co, Ltd. i London.

En sökning på Radiomuseum.org visade att radion är tillverkad 1947 och är en fyra rörs superheterodyn-mottagare med elektronrören 1R5 (DK91), 1T4(DF91), 1S5(DAF91) samt 1S4(DL91). Den har enbart mellanvågsband vilket är märkligt eftersom den synbarligen är tillverkad för den engelska marknaden. Det fanns inget schema till den men det fanns det till Baby Super som visade sig innehålla samma rörbestyckning som Personal 126. Det kan ju mycket väl vara samma fabrikat eller hur?

Mer information om Radion finns under www.radiomuseum.org

Radiopirat i Bjersveds by sommaren 1942

Jag hade nöjet att få berätta något om radions tidigaste historia för en grupp herrar som tillhör sällskapet Societas Intellectualis Seniorum. När mötet var slut och alla frågor besvarade så kom Bengt Rosengren, en yngling i nittioårsåldern, fram och berättade om sina minnen från andra världskrigets dagar. Bengt har skrivit ner ett av dessa minnen som vi inte kan undanhålla NfRs läsare.

Bo Sörensson

Under andra världskrigets första tre år fanns det en påtaglig risk för tysk ockupation. Mina föräldrar skaffade då ett sommarställe på landet som också kunde användas som evakueringsbostad om så skulle behövas. Den var belägen i Bjersveds by 3 km norr om Norra Hestra i Småland nära gränsen till Västergötland.

1942 hade jag fått överta en gammal radiomottagare från en faster som hade fått en på den tiden modern superheterodyn-mottagare. Den gamla, som egentligen skulle ersätta min mera primitiva kristallmottagare, var tillverkad i Tyskland under tidigt trettiotal och var en rak mottagare med återkoppling i detektorsteget och den var vidare försedd med ett transformatorkopplat lågfrekvenssteg.

Som kanske de äldre radiointresserade kommer ihåg kunde de gamla raka mottagarna börja självsvänga om de återkopplades för hårt och då tillsammans med den inkommande signalen alstra det välbekanta tjutet som starkt irriterade flertalet familjemedlemmar. Ställde man däremot in den raka mottagaren på tillräckligt långt frekvensavstånd från andra sändare och återkopplade den så hårt att den fungerade som en sändare kunde man höra bärvågen utan interferenstjut i en annan närbelägen mottagare.

Detta fascinerade mig mycket och jag lyckades först amplitudmodulera det svängande detektorsteget genom att leda anodströmmen genom en magnethögtalare, som kunde fungera som mikrofon. Bättre gick det emellertid då jag vände på lågfrekvenssteget och ledde anodströmmen genom transformatorn och anslöt en kolkornsmikrofon till gallerkretsen.

Sändarens räckvidd var ung. en km och jag sände på långvåg på Leningrads våglängd. Grannarna i byn lyssnade på kvällarna. Programmet bestod huvudsakligen av nyhetsuppläsning ur Svenska Dagbladet, som min mor hade för att upprätthålla kontakten med sin hembygd. Tidningen kom varje dag med kvällståget till Hestra från Stockholm och genom att SvD höll egna korrespondenter i de krigförande länderna hade den ofta färskare nyheter än de mest förekommande lokala tidningarna Jönköpingsposten och Värnamo Nyheter. Som omväxling i programmet kunde min yngre syster av och till förmås att sjunga.

Sändningarna pågick med viss regularitet till i slutet av augusti 1942, då vi började skolan igen. På sommaren 1943 kom vår farfar som var prost och läste med oss till konfirmation och det var då inte möjligt att bedriva någon radioverksamhet. Krigslyckan hade detta år också vänt, vilket manifesterades genom Mussolinis fall den 25 juli. Stället i Bjersved såldes och sändningarna upphörde utan att något myndighetsingripande hade skett.

Bengt Rosengren

Lena Andersson på besök

Åke Kjellin t.h. demonstrerar en radio för Lena Andersson och Bo Sörensson.

Måndagen den 29 februari hade vi bjudit in Lena Andersson till Radiomuseet. Lena är sedan 2013 VD för Älvstranden Utveckling AB som är Radiomuseets hyresvärd.

Syftet med besöket var dels att visa upp vårt fina museum och dels att höra oss för hur Radiomuseet kan bli en naturlig del i Norra Älvstranden som utvecklas så oerhört snabbt.

Radiolyssnarnas Riksförbund

Någon vänlig person har skänkt Radiomuseet dessa klistermärken att fästa på brev och kort. Jag har letat efter Radiolyssnarnas Riksförbund men inte kunnat finna någon information om denna förening. Den var tydligen aktiv i början av 1950-talet. Sveriges Radio började sända program 2 den 25 november 1955. Om någon vet något mer om denna förening så hör gärna av er till redaktionen.

Lars Lindskog
lars@lalind.se

Ref. Olle Alms artikel "När Sverige fick dubbelprogram" i NfR nr 65 från juni 2014.

Piraterna på Öresund

Hörby Radioförening bjuder i samarbete med Hörby bibliotek in till en författarafton med Ulf Clarén och Staffan Olander måndagen den 4 april kl. 19.15 på Hörby bibliotek.

Piraterna på Öresund

VI MINNS RADIO SYD - SKÅNES EGEN-RADIO

Ulf Clarén och Staffan Olander

Britt Wadner på väg ut till sändarfartyget Cheeta

Ulf Clarén och **Staffan Olander** kommer och föreläser om sin nya bok ”Piraterna på Öresund”. Presentationen tar ca 1 timme. Därefter finns det möjlighet diskussion och att ställa frågor till författarna. Det kommer också att gå att köpa ett exemplar av boken och samtidigt få den signerad av Ulf och Staffan.

Hörby Radioförening hälsar alla hjärtligt välkomna till en, som vi hoppas, trevlig kväll på temat Radio Syd.

Bengt Almqvist

bengt@telefonstationen.com

Radiolicens anno 1924

Nr 35871
 Lagerbokhållare
 Malte Edgard Nilsson
 Linnégatan 2
 HALMSTAD

Kungl. Telegrafstyrelsen får härigenom till bevis meddela, att Styrelsen denna dag
 tillåtit Eder, under förbehåll av enskild rätt, att i
 Halmstad, Linnégatan 2

uppsätta samt tills vidare, intill dess annorlunda varder av Kungl. Maj:t förordnat, nyttja
 radiomottagningsapparat under iakttagande av följande villkor:

- 1) Innehavaren av radiomottagningsapparaten skall, utan anspråk på gottgörelse, ställa sig till efter rättelse de inskränkningar i rätten till apparatens användande, som framdeles kunna komma att föreskrivas av Kungl. Maj:t eller telegrafstyrelsen.
- 2) Mottagningsapparaten får icke användas på sådant sätt, att mottagning på andra platser därigenom störes.
- 3) Innehavaren eller annan person, som tillåtes lyssna i mottagningsapparaten, skall hemlighålla innehållet av telegraf- eller telefonmeddelanden, som avlyssnats med apparaten, och äger icke göra något som helst bruk av innehållet i sådana meddelanden. Denna föreskrift gäller dock icke tidssignaler, sång, musik eller sådana meddelanden, som äro avsedda för upptagning av en var eller utsändas för experimentändamål.
- 4) Telegrafstyrelsens ombud skall äga tillträde till apparatrummet för inspektion av mottagningsapparatens tekniska anordningar.
- 5) Mottagningsapparaten må av innehavaren nyttjas under annan adress än ovan angivits, därest meddelande om adressförändringen lämnas telegrafstyrelsen.
- 6) Därest mottagningsapparaten användes för radiounderhållning, vartill allmänheten äger tillträde, må å densamma därvid icke utan medgivande av vederbörande upptagas program, särskilt avsett för av annan med vederbörligt tillstånd ordnad offentlig radioföreläsning. Vid dylik radiounderhållning skall avlyssnandet av sådana telegraf- och telefonmeddelanden, vilka enligt mom. 3 här ovan skola hemlighållas, i möjligaste mån förhindras.
- 7) Innehavaren av mottagningsapparaten skall vara skyldig att till telegrafstyrelsen för den tid, detta bevis gäller, vid bevisets mottagande erlägga en avgift av kr. 3:50 ävensom att på anmodan av styrelsens ombud eller vederbörande polismyndighet förete beviset.

Därest ovannämnda villkor icke iakttagas, kan tillståndet av Telegrafstyrelsen förklaras förverkat.

Stockholm den 16 november 1924.

Sernander

Stadgad avgift
 Kr. 3:50 mottagen.
 Kungl. Telegrafstyrelsens
 Radiolicens

Karlénberg

Radiomuseet i framtiden

När jag för något år sedan blev hemskjutsad av en god vän från en konsert med Göteborgs symfoniker kom vi att diskutera den höga medelåldern på den genomsnittlige konsertbesökaren. En medpassagerare hävdade att om några år skulle det inte finnas någon publik till konserter med konstmusik. Men det gör det! När nya generationer kommer i den åldern att de får tid att skaffa abonnemang så gör de det. Liknande argument har jag hört om Radiomuseets framtid. Vilka skall komma att engagera sig i museet om några år när vi som idag är aktiva måste lägga av. Den frågan ställde en medlem redan 1996 i en intervju i GP. Just den medlemmen är inte aktiv idag men det har kommit nya och vårt Radiomuseet har genomgått en fantastisk förnyelse under de 20 år som förflutit sedan dess.

Att vi har ett mycket sevärt museum märker man inte minst under sommaren då det kommer utländska turister till Göteborg. Besökarna får kontakt med oss på olika sätt. Inte minst via Facebook, vår fina hemsida samt via Nyheter från Radiomuseet. Allt detta är tillgänglig även för icke medlemmar.

Vi har ju även försäljning av unika apparater och komponenter som är svåra att köpa på andra håll. Detta skapar i sig kontakter och förutsättningar för nya medlemmar till Radiohistoriska föreningen i Västsverige.

En analys av postnumren i vår medlemsförteckning visar att cirka var tredje medlem inte alls bor i Västsverige utan kommer från övriga delar av landet eller från något av våra grannländer. Detta är ett intressant faktum när man skall värdera vad som kan ge oss fler medlemmar.

Radiomuseets ekonomi behöver stärkas. Förhållandet mellan löpande intäkter och utgifter visar på ett underskott. För detta krävs att vi blir fler medlemmar i föreningen och att vi får fler betalande besökare. Hittills har antalet besökare hållit sig kring tusen om året men den siffran borde kunna höjas. Nu skall en stor lunchrestaurang under museet öppnas i april, vilket borde kunna ge en större kontaktyta med de som arbetar inom Lindholmenområdet. På Lindholmen planerar man idag för att bygga 25000 nya lägenheter och få 45000 nya arbetsplatser. Detta gör att Radiomuseet läge plötsligt har förutsättningar att bli väldigt centralt i den nya Älvstaden.

Ett skäl till Radiomuseets höga standard är att det inte drivs kommunalt eller statligt utan av eldsjälar med gedigen kunskap och intresse för teknik, kulturhistoria och design. Vi har ju guidade turer på museet med speciella guider men nivån och engagemanget hos alla värdar som står för öppethållningen av museet gör att nya besökare kan få svar på otroligt många frågor oavsett när de råkar besöka oss. Detta är en given styrka för Radiomuseet.

Mer information Älvstranden Utvecklings AB kan hämtas på:

<http://alvstranden.com/>

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Hjälp med mediaöverföringar

Radiomuseet har haft som en ambition att kunna hjälpa kunder med att överföra gamla tråd- och bandinspelningar till CD och Videofilmer till DVD. Utrustning för arbetet liksom lokal finns på museet. Tekniskt kunnande finns även det men det saknas någon frivillig kraft, som känner för att engagera sig och satsa tid på den uppgiften.

Samtidigt får vi av och till frågor från besökare om var man kan få hjälp med detta. Eftersom vi för närvarande inte är beredda att ta på oss uppgiften lämnar vi här namn och adress på ett företag, som verkar ha ambitionen att klara av det mesta t.o.m. överföringar från trådspelare.

BGA Videoproduktion
-Ett familjeföretag sedan 1993

Frågor & svar Om oss Prislista Butiker Kontakta Nöjda kunder Framkalla bilder

Smallfilm/Super 8 till DVD/USB Videoband (VHS) till DVD/USB Diabilder/legativ till DVD/USB Ljudband till CD/USB

Videoband (VHS) till DVD

Låt oss bevara dina bästa minnen

Vi på BGA Videoproduktion AB är experter på att göra om gamla videoband till DVD eller USB-minnen. Varje år vänder sig tusentals familjer till oss för att få hjälp med sina VHS, Hi8 & miniDV. Gör det du också!

Hur du gör för att anlita oss

Vårt motto är att det ska vara enkelt att göra om sina videoband till DVD eller annat digital format. Det enda du behöver göra är att ta med dina filmer till vår närmaste butik. På plats i butiken går vi tillsammans med dig igenom allt du behöver veta. Du får alltid ett kostnadsförslag när du lämnar ditt material till oss. -[Hitta närmaste butik](#)-

Ovanlig bandtyp? Inga problem...

Det spelar ingen roll vad du har för typ av videoband. Vi tar emot (nästan) alla format som har funnits på marknaden.

Exempel på format vi hanterar:
8mm, Betacam SP, Betacam SX, Betamax, Digital8, Digital Betacam, DVCAM, HDV, Hi8, microMV, miniDV, MPEG IMX, U-matic, Video8, Video 2000, VHS-C, VHS & S-VHS.

Läs mer...

- [Beställningsinformation](#)
- [Hjälp till DVD & USB](#)
- [Räntefri avbetalning](#)

Frågor?

☎ 010-10 19 160
Vardagar 9 - 18
Lördagar 9 - 15

Vi som svarar på dina frågor

Besök närmaste butik

- [Gävle](#)
- [Göteborg](#)
- [Jönköping](#)
- [Malmö](#)

Hjälp med reparationer

031-428652
0706478042

Bernards Radio & Video
Service & Installation av Hemelektronik
Tekniker
Datortjänst

Bangatan 62
41464 Göteborg
Majorna

bernards.radio.video@tele2.se
www.bernardsradiovideo.se

Kållereds Radio och TV Service

Leif Alenäs (medlem)

Gamla Riksvägen 16

428 32 Kållerød

Telefon: 031-795 11 75

0703-98 78 78

e-post: eve.ruch@bredband.net

Utför reparationer på radio och TV. Har även tryckrullar och drivremmar till bandspelare.

Hjälp med radioschemor?

Hämta hem inskannade schemor från Radiomuseets hemsida

Nu är den första serviceboken för apparater från Radiola färdigskannad och finns tillgänglig för medlemmar på den interna medlemssidan. Luxor finns sedan tidigare.

Adressen är:

www.radiomuseet.se/medlem

Login hittar Du på ditt medlemskort för 2016.

Om du inte är medlem kan du se hur du blir det via länken nedan.

<http://wordpress.radiomuseet.se/medlemsidan/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/>

En bra holländsk hemsida

För den som söker ett radioschema till en radio så finns det en site där man kan ladda ned ett sådant utan kostnad. Det enda man behöver göra är att registrera sig.

Siten innehåller kanske inte så många svensktillverkade apparater men desto flera från kontinenten.

<http://www.radiotechniek.nl/>

Antique Radios

Schematics, Pictures – För medlemmar I Radiomuseum.

www.radiomuseum.org

Elektrolytkondensatorer mm säljes av

LH Musik & Audio AB

Atlasvägen 55, NACKA

08-718 00 16 Öppet 10-15 vardagar

lhmusik@gmail.com

Tryckrullar och drivremmar till bandspelare

Källeredes Radio och TV Service (info se ovan)

Leif Alenäs (medlem)

Daglig försäljning av utrustning och komponenter

Bo Carlsson, som är ansvarig för museiaffären på Radiomuseet finns normalt tillgänglig under eftermiddagarna, vardagar. Andra tider kommer affären bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Bo Carlsson

bo.carlsson@bredband2.com

Försäljning av Radiorör

Styrelsen har beslutat att radiorör inte skall säljas över disk. Vill du köpa radiorör från museet sänder du ett mail till museet och anger dina önskemål samt din adress och ditt telefonnummer. Då får Du snabbt en bekräftelse på att förfrågan är mottagen och en uppgift om när Du kan få besked om vi kan leverera ett rör och priset för dessa. Om Du inte har tillgång till e-post kan Du antingen ringa in Din förfrågan eller lämna din beställning brevledes. Skälet till denna ändrade policy är både att vi skall kunna ge dig en säkrare och bättre service samt att våra museivårdar inte skall bli alltför störda i sitt arbete på museet.

Beställningsadressen är: Info@radiomuseet.se

Från årsmötet

Föreningens nya styrelse har fått följande sammansättning:

Ordförande Bo Sörensson. Som övriga ledamöter valdes Bengt Lindberg, Sten Wahlskog, Matts Brunnegård, Olle Stenbäck, Christer Aronsson och Bo Carlsson.

Som suppleanter valdes Ann Strömberg och Elisabeth Gårdbäck.

Lämnade styrelsen gjorde Bertil Bengtsson och Lars Lindskog

Årsmötet beslöt att höja medlemsavgiften till 300:- att gälla f.o.m. 2017

Kalenderarium

- Vårmöte lördagen den 11 juni 2016 kl 12.00

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för majnumret nr 88 är fredagen den 22 april 2016.

Välkomna med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!

Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, även till de som bor långt borta.

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets faceboksida. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare. Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson

jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård

gjutaren26@gmail.com

Audionen

Audionen distribueras via e-post i pdf-format på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet till samtliga medlemmar som inte speciellt begärt att få Audionen i pappersformat. Detta kan man göra genom att sända ett meddelande till info@radiomuseet.se. De medlemmar som saknar e-postadress får automatiskt Audionen i pappersformat hem till sin brevlåda.

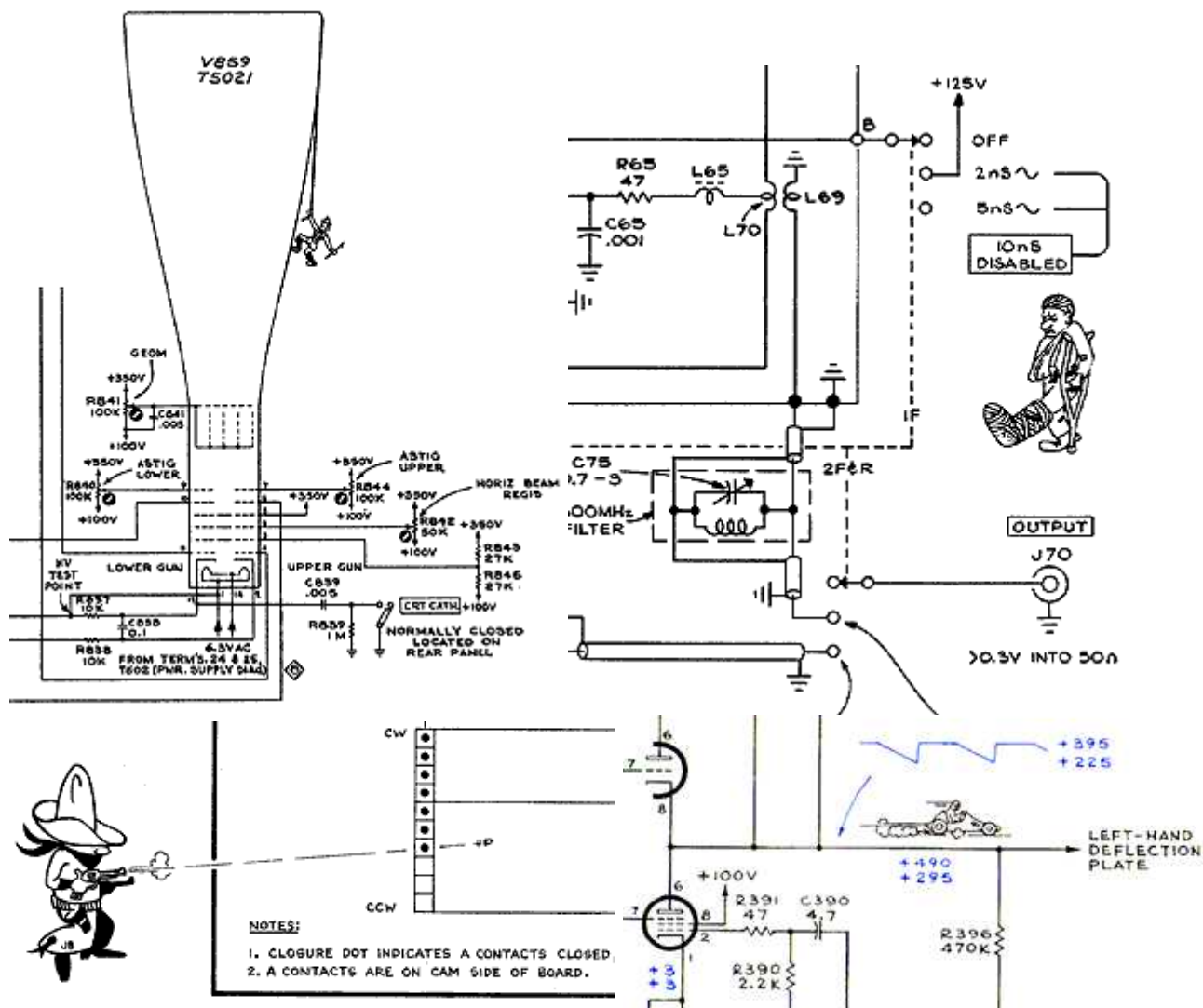
Deadline för Audionen nr 2/2016 är 7 maj.

Sven Persson (Telefon: 0705-83 78 06)

audionen@radiomuseet.se

OBSERVERA: Användarnamn och lösenord till den interna medlemssidan återfinns numera på ditt medlemskort för år 2016 och inte längre i Audionen.

Kloka ord

Alla som vi som en gång sysslade med service på Tektronix oscilloskop gillade dessa figurer som ofta bara dök upp i schemorna och var till sådan hjälp för att vi verkligen skulle fatta vad vi höll på med i vårt arbete / Lars Lindskog

Bästa hälsningar från Radiohistoriska Föreningen i Västsverige

Lars Lindskog
 Redaktör
lars@lalind.se

Viktor Ohlsson
 Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se